

CENY OGŁOSZEŃ: Na 1 stronie wiersz milimetryczny mk. 250 — na III stronie mk. 200. — IV mk. 150. Nadstawki mk. 125. — Drobne ogłoszenia od mk. 50 do 100 za wiersz. Ogłoszenia pozamiejscowe o 50 proc. zagranczne 100 proc. drożej.

W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe.

Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Redakcja: Piłsudskiego nr. 4, telef. 64. Administracja: Dąbrowska nr. 1, telef. 73 w Sosnowcu.

ISKRA

Adres dla listów i depesz „ISKRA”, Sosnowiec.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 61533.

Prenumerata wynosi:

marek 2800.

Zadnoszeniem miesięcznym mk. 3000.

W Zagłębiu po za Sosnowcem, Będzinem i Dąbrową mk. 3400.

Z przesyłką pocztową mk. 3400 miesięcznie.

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Sosnowiec. REDAKCJA: Piłsudskiego 4, telef. 64. ADMINISTRACJA: Dąbrowska 1, telef. 73.

Będzin, Małachowskiego 9.

Dąbrowa, Sobieskiego 8. Telefon 73.

1108 Dzisiaj i dni następne.
Potężny dramat amerykański w 6 aktach
p. t. **„CZARNA KOPERTA”**
W głównej roli ulubieniec publiczności HARRY PEEL.
Wkrótce ukaże się na ekranie naszego kina wielki dramat o. t. **„Korowód śmierci”**, w którym autor Maksim Chrowow odwarca z całą prawdą przeżył swoje w bolszewickiej Rosji.

Lekarz-dentysta 1164
Marja Bitny-Szlachta
Leczenie, plombowanie, zęby sztuczne.
Przyjmuje od g. 2-ej do 7-ej p. p. (oprócz niedziel i świąt).
ulica Małachowskiego 16, II p. w SOSNOWCU.

Doktor 1167-4
LUETSPRINGER
Choroby: skórne, włosów, weneryczne, (Niemieć płciowa).
Analizy mikroskopowe.
Leczenie lampą kwarcową.
Przyjmuje 9—12 i od 6—8.
Panie: 5—6.
Sosnowiec, ul. Możejewska Dr. 30, II p.

DR. MED. J. HAŁACZ
b. dyrektor szpitala wenerycznego.
Choroby weneryczne i skórne.
Przyjmuje od 9—11 i od 3—7 w święta od 9—11. 1239
BĘDZIN, Plac 3-go Maja Nr. 4.

Dr. P. KUZNIECOW
b. ordyn. kliniki Uniwers. w Moskwie, b. naczeln. lekarz sanatorium w Jalcie (Krym). 1334
Choroby płuc, serca i nerwów.
Godz. przyjęcia 4—6 codziennie
Będzin, Małachowskiego 16.

Za spokój duszy 1422
s. t. p.
ELIGJUSZA NIEWIADOMSKIEGO
odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele parafii Stary Sielec w poniedziałek, dnia 19 lutego r. b. o godzinie 8-ej rano.
Grono mieszkańców kolonji walcówni „Hr. Renard”.

KUPUJCIE 8% POŻYCZKĘ ZŁOTĄ!

Wobec objęcia pasa neutralnego przez Polskę.

Sosnowiec, 18 lutego.

Władze polskie, wykonując uchwałę rady ligi narodów, przyznając Polsce część pasa neutralnego na pograniczu polsko litewskim, przystąpiły dnia 15 b. m. do objęcia administracji cywilnej tego terenu. Chcąc szczególnie położyć nacisk na fakt, że objęcie władzy w pasie neutralnym, nie ma dla nas zupełnie charakteru jakiejś akcji zbrojnej, władze polskie dokonywują go za pomocą wyłącznie policji państwowej, jako cywilnych organów bezpieczeństwa publicznego, i bataljonów celnych, przeznaczonych do obsadzenia granicy, jak się rzecz ma na wszystkich odcinkach naszej granicy państwowej, czy to na wschodzie czy na zachodzie. Zastosowano więc metodę ogólnie przyjętą bez najmniejszego śladu nadawania akcji znamion przedsięwzięć wojskowych.

Niestety, nieodpowiedzialna zupełnie polityka rządu litewskiego, rozzuchwalona niepomiernie w ostatnich czasach powodzeniem swych bandyckich metod, stworzyła przeszkody w legalnym postępowaniu rządowi polskiemu, odpowiadając na jego pokojowe zarządzenia ogniem karabinów ręcznych i maszynowych, płatnych swych zbirów, nazywających się szumnie partyzantami.

Polała się krew naszej policji, są ranni i zabici.

Zbrodnicze awantury band litewskich nie wstrzymują normalnego biegu prawa. Teren, przyznany Polsce, zostanie przez władze administracyjne objęty, a opór band zbrojeckich złamany. To nie ulega żadnej wątpliwości. Jeżeli budzi się u nas oburzenie, to nawet nie z powodu samych faktów, które nie mogą mieć poważniejszego znaczenia, lecz z powodu tej niezrozumiałej wprost bezczelności Litwy,

która zdaje się okazywać chęć wprowadzenia w życie swoich pogroźek, wypowiedzianych niedawno w lidze narodów, przy sposobności wydania przez nią ostatecznego wyroku w sprawie podziału pasa neutralnego.

Winę w tym wypadku, w znacznej mierze, ponoszą państwa ententy, które swoim rozstrzygnięciem sprawy Kłajpedy na korzyść Litwy, wznieciły u niej niezdrowy apetyt i przekonanie, że na wschodzie Europy, najlepszym sposobem rozstrzygnięcia zawitych konfliktów politycznych jest zastosowanie gwałtu, pod warunkiem, że gwałt ten uwieńczony będzie powodzeniem.

Tak było właśnie z Kłajpedą. Za napad na terytorjum, znajdujące się pod opieką mocarstw ententy, za zabicie kilkunastu żołnierzy francuskich, zapłacono Li-

twie uznaniem jej suwerenności nad Kłajpedą, a dumne pancerniki ententy, stojące beczynnie w porcie kłajpedzkim, mają chyba teraz za cel uświetnienie swą obecnością tej radosnej dla Litwy chwili.

To niezrozumiałe i niczym nieusprawiedliwione stanowisko państw zachodnich wobec Litwy, uchylające niejednokrotnie naszemu mocarstwowemu stanowisku na wschodzie Europy, wytworzyło stan kłopotliwy, Polska bowiem nie może się pod żadnym warunkiem zgodzić na to, by rozzuchwalona Litwa stwarzała jej w wykonywaniu prawnych postanowień międzynarodowego znaczenia jakiejkolwiek trudności.

Nasza dyplomacja i kierownictwo polityki zagranicznej powinny, wobec ostatnich faktów na wschodzie, przejąć się słowami posła Korfanteo, wypowiedzianymi w sejmie, przy okazji dyskusji na 1 exposé. Skrzyńskiego: „że Bóg i ententa pomagają tylko temu, kto sam sobie pomódz potrafi”.

Mikołaj Kopernik.

Sosnowiec, 18 lutego.

W dniu jutrzejszym cały świat kulturowy będzie obchodził 450 rocznicę urodzin wielkiego astronoma Mikołaja Kopernika.

Mikołaj Kopernik urodził się dn. 19 lutego 1473 r. w Toruniu, jako najmłodsze dziecko Mikołaja Kopernika, kupca i obywatela najpierw krakowskiego, później toruńskiego i Barbary z Waczenrodów. Rodzina Koperników, jak i Waczenrodów pochodziła ze Śląska, zupełnie naówczas polskiego, przyczem rodzina Koperników wywodziła swój ród z istniejącej dotychczas wsi Kopernik, leżącej w pobliżu Nyzzy i Odmuchowa.

Lata pierwszej nauki spędził przyszły astronom w katedralnej szkole we Włocławku, dalsze zaś studia odbywał na uniwersytecie Jagiellońskim, skąd udał się do Włoch do Bolonji na naukę prawa. W Bolonji, prócz prawa, studiował także swoją ulubioną astronomię.

W tym czasie za staraniem wuja swego Łukasza, biskupa

warmińskiego, otrzymuje kanonję warmińską, która umożliwiła mu niezależną egzystencję i swobodne oddawanie się studjom.

Z Bolonji udał się Kopernik do Rzymu, a z wiosną 1501 r. powraca do kraju po to tylko, aby w lipcu tegoż roku prosić kapitułę warmińską o pozwolenie na powtórny wyjazd do Włoch. Uzyskawszy je, Kopernik udał się do Padwy i Ferrary. Po śmierci wuja swego, biskupa, osiada we Frauenburgu i zajmuje tam kanoniczne mieszkanie, w którym mieszka już do końca życia. Umarł 24 maja 1543 r. skutkiem porażenia. Ostatnie lata poświęcił badaniom astronomicznym.

Owocem tych badań jest wielkopomne dzieło Kopernika „O obrotach ciał niebieskich. Księga sześciu”. W dziele swym Kopernik dowiódł, że ziemia jest kulistą, że ziemia obraca się dookoła swej osi i dookoła słońca, naprzeciw twierdzeniom współczesnych sobie uczonych którzy twierdzenie Kopernika, tak nie-

zgodne z najoczywistszym świadectwem zmysłów, uważali wprost za herezję.

„Do Kopernika, mówi prof. Ludwik A. Birkenmajer w przedmowie do „Wyboru pism“ Kopernika, „możnaby zastosować z większą, aniżeli do kogo innego, słusnością to wyrzeczenie, że potęgą swojej myśli wyprzedził nie tylko sobie współczesnych, ale nawet potomnych. Za życia, oraz wkrótce po jego śmierci nie znalazł się bowiem nikt, kto by zrozumiał istotę wielkiego odkrycia, a zrozumiał, w prawdziwość jego uwierzył: nie znalazł się chociażby cichy, jeżeli nie jawny, wyznawca dziwnej doktryny mędrca frauenburskiego“.

Przeciwnie, wykpiwano Kopernika. Mimo to jednak uczony nie posłuchał rady swych przyjaciół, aby naukę swą ogłosił w formie nie twierdzenia, lecz hipotezy. Astronom zbyt dumy był i zbyt kochał prawdę, ażeby, godząc się na kompromis, zyskać rychlejsze uznanie wśród uczonych swego wieku.

„Jeżeli zaś znajdują się może próżni wielomówcy, pisał Kopernik do papieża Pawła III, „którzy, pomimo, że są nieukami w rzeczach matematycznych, przecież przywłaszczają sobie sąd co do nich i z powodu jakiegoś miejsca w Piśmie św., że naciągniętego na korzyść ich wyobrażeń, zechcą to moje dzieło łajać i napastować: tych sobie za nic ważę, tak, że nawet ich sąd, jako niedorzeczny, odrzucam“.

Kopernik był geniuszem w rodzaju Dantego, Leonarda da Vinci i in., bo, jak i oni, odznaczał się nieistniejącą już dziś wielostronnością przyrodzonego talentu. Oprócz astronomii, do jego ulubionych zajęć należały studia nad medycyną, prawem świeckim i kościelnym, zajmował go też zagadnienia ekonomiczne i skarbowe; napisał nawet traktat p. t. „Sposób urządzenia monety“. Pracował wreszcie nad przekładami greckiej poezji na łacinę, pisał własne poematy łacińskie i greckie, znajdował nawet czas na to, aby zabawić się malarstwem.

Kopernika chcą nam zagarnąć Niemcy. Twierdzą oni, iż wielki ten astronom nie był Polakiem lecz Niemcem.

Prof. Birkenmajer o narodowości Kopernika pisze, że ród Koperników był skoliżony z Konopackimi, z Kostkami i Działyńskimi, a sam Kopernik „przez całe swe życie czuł, myślał i działał, jak wierny syn Polski; zawsze, a zwłaszcza podówczas, kiedy to, występując po męsku i śmiało na sejmikach pruskich w Malborku, Grudziądzu... przeciwko podstępnyemu knożeniu zaborczego i drapieżnego zakonu krzyżackiego, spokój swój i osobiste bezpieczeństwo przez to widocznie narażał“.

O stosunku Kopernika do zakonu świadczy list pisany do króla polskiego Zygmunta I 25 lipca 1516 r. w imieniu kapituły warmińskiej, a zawierający skargę na wielkiego mistrza i zakon krzyżacki. W liście tym Kopernik skarży się na napad „zbrodniarzy“ z terytorium krzyżackiego. Ponieważ napastnicy cieszą się protekcją nawet samego mistrza, nic dziwnego, że podnoszą głowy i częstymi pogrozkami napastują spokojnych mieszkańców Warmii. „Następnie widzimy także“, pisał Kopernik, „iż ze strony w. mistrza grozi nam już prawie niebezpieczeństwo i przemoc, której nie mamy sposobu odeprzeć, ponieważ zajęciem naszym

jest modlić się, a nie walczyć, chyba, że przyjdzie nam z pomocą Wasza Królewska Mość“.

W 450 rocznicę urodzin tego wielkiego człowieka warto uprzytomnić sobie, jak wysoką była kultura polska, jak świetne miejsce zajmowała nasza Ojczyzna wśród narodów kulturalnych, mogąc się poszczycić takimi synami, jak Kopernik.

Ta piękna przeszłość daje nam prawa do zajmowania tego stanowiska wśród narodów oświeconych, które się należy tym, co przyczynili się w wielkim stopniu do rozszerzenia horyzontu umysłowego ludzkości i współpracowali dla jej postępu na polu kultury i cywilizacji.

AD ASTRA.

(W 450 rocznicę urodzin Kopernika).

Uwierzył w ducha swojego potęgę...

Myśl hen, ku gwiazdom złocistym ulata

I czyta świętą praw natury księgę,

Gdy rozwiązuje zagadki wszechświata.

Wzniósł się nad mroków ziemi ciasne nory

I wraz żrenicą orla przestrzeń mierzy,

I pchnął człowieka myśl na nowe tory,

On, słup graniczny na wieków rubieży.

Wstrzymaj się, słońce, w swym biegu codziennym,

Bo oto ziemia w wir szalony rusza,

I fałsz w istnieniu, zdało się, niezmiennym,

Gasnie, gdy w drodze napotkał geniusza.

Że dał świadectwo, iż w piersi człowieka

Tli ogień z nieba, ciałem przyokryty.

Że nas przekonał, iż się myśl obleka

Przez wolę ludzką w najtrwalsze granity,

Że w dniach ciemności swym odważnym czynem

Skruszył przesądów wiekowych kolumny,

I że był także polskiej ziemi synem.

Z czołach pochyl czoło przed nim i bądź dumny.

ĆWIERK.

Walka z drożyzną. Wprowadzenie złotego.

Sosnowiec, 18 lutego.

Wprowadzeniu nowej waluty polskiej, jako miernika do wszystkich transakcji handlowo-kredytowych, natrafia na silny sprzeciw sfer giełdowsko-paskarskich, które na ciągłym spadku marki dorabiały się milionów, ko-

sztem wzrastającej nędzy mas pracujących fizycznie i umysłowo. Protesty i telegramy sfer tych do ministra skarbu świadczą najwyraźniej, że znaleziona została wreszcie pięta achillesowa paskarstwa, którego dalszy

rozwój w nowych warunkach będzie uniemożliwiony.

Sfery te zapowiadają dalszy spadek marki i nową falę drożyzny. Tak, niewątpliwie: marka polska może sobie spadać i drożyzna wzrastać, ale objawy te przestaną być klęską społeczną, jeżeli wszystkie wypłaty, towary i t. d. obliczane będą w walucie złotej, której wartość w markach polskich ustalana będzie co dni kilka na zasadzie notowań giełdowych.

Ustanie wówczas praca przy określaniu wzostru drożyzny, ustaną ciągle podwyżki plac. Każdy będzie mógł się dokładnie obliczyć, co ma wydać i co ma odłożyć. Ustaną te hurtowe zakupy obuwia, ubrania i najprzeróżniejszych rzeczy potrzebnych i niepotrzebnych, które dziś kupujemy tylko dla tego, by się zaasekurować przed spadkiem marki.

Bez oszczędności nie do pomyślenia jest prowadzenie jakiejkolwiek gospodarki. Oszczędność bowiem jest podstawą dobrobytu. Tymczasem w warunkach obecnych oszczędzanie było i jest wprost samobójstwem, każda bowiem zaoszczędzona marka, miast korzyści, przynosiła stratę. Kto chciał oszczędzać, ten zmuszony był lokować oszczędności w towarach lub też w walucie zagranicznej, a więc działać na szkodę społeczeństwa lub państwa.

Obecnie to podkopywanie bytu własnej Ojczyzny ustać musi. Kto w kasie pocztowej złoży zaoszczędzony grosz w złotych polskich, ten nic nie straci, gdyż w tej samej walucie wkład swój wraz z procentem otrzyma.

A więc niech ten złoty polski jak najprędzej ze świata teorii i obrad przejdzie w życie. Płaćmy podatki, kupujmy i sprzedajmy, pracujmy i t. d. tylko za złote, a wkrótce hydra paskarska straci swe krwiożercze i nienasycone paszcze, a zbiedzona ludność odetchnie po tylu latach strasznej udręki.

Więści ważne.

(Z wczorajszych pism i depesz.)

— Rząd niemiecki zawiadomił rząd francuski, że z powodu trudności, spowodowanych zajęciem zagłębia Ruhry, wstrzymano 40 proc. pociągów, w pierwszym zaś rzędzie pociągów luksusowych, do których zaliczono pociąg Warszawa-Paryż.

— W Gelsenkirchen aresztowały władze francuskie 32 osoby, oskarżone o współudział w akcji sabotażowej, popieranej przez rząd niemiecki. W liczbie aresztowanych znajduje się też kilku policjantów niemieckich.

— Oficjalna francuska agencja telegraficzna Havas przestaje fałszywie wiadomości prasy niemieckiej, o rzekomym zamiarze Francji blokowania portów w Hamburgu, Bremie i Szczecinie.

— Z okazji uroczystości jubileuszowych na cześć prezydenta Lincoln w Nowym Jorku, wygłosił generał Clarence Edwards mowę, w której w gorących słowach usprawiedliwiał obecną akcję francuską w zagłębiu Ruhry, zapewniając francuzów o sympatiach narodu amerykańskiego.

— Na ogólnym zebraniu angielskiej partii narodowych liberałów, przewodniczącym stronnictwa został ponownie wybrany Lloyd George.

— W czasie swego pobytu w Berlinie odbył Czerwinski dłuższą konferencję z posłem polskim w Berlinie, ministrem Madeyskim.

— W ostatnich dniach dokonano we Włoszech licznych aresztowań działaczy komunistycznych w Rzymie, Medjolanie i Brindisi.

— W Santiago, stolicy Chile, rozpocznie się 25 marca b. r. konferencja przedstawicieli wszystkich państw amerykańskich, na której będzie rozważany projekt utworzenia ententy państw amerykańskich, na wzór ligi narodów.

— Celem łepienia chorób zaraźliwych, ziesiątkujących plemię murzyńskie Afryki południowej, rząd angielski, utworzył tam osobne ministerium zdrowia.

— Prasa francuska omawia szeroko przebieg dyskusji w parlamencie angielskim, w sprawie okupacji zagłębia Ruhry i wyraża przekonanie, że okupacja nie stałaby się konieczną, gdyby Anglia była stanowczo stała po stronie Francji, a nie zwiększała chęci oporu u Niemców, przez swe neutralne stanowisko.

— Z Moskwy donoszą, że poseł japoński w Warszawie Kawakami, podczas przejazdu przez Rosję, konferował z członkami rządu sowieckiego w sprawie możliwości nawiązania stosunków dyplomatycznych między Japonią a Rosją.

WALKA O MILJONY. 230.

— Lecz czemu?
— Pozostało ci jeszcze trzydzieści tysięcy franków...

— Sądziś więc, ja wszystko ci oddam? To bardzo się mylisz! Zapłacił mi już za ciebie sto pięćdziesiąt tysięcy... Tę pozostałą resztę zachowuję sobie... bo fam-tych jestem pewną, że nigdy nie zobaczę.

— Tu zamknęła torbę.
— Jestem zgubiony! — zawołał La Fougere.

Hałas podniesionych głosów dobiegł do wnętrza gabinetu. We drzwiach ukazał się kasjer.

— Panie dyrektorze... — rzekł — osoby, czekają w korytarzu, niecierpliwia się.

— Ile posiadasz pan w kasie wypłaty?

— Dwadzieścia dwa tysiące franków.

— Nie licząc w to pensyj artystów?

— Nie, panie.

— Masz pan tu dla nich dziesięć tysięcy franków, rozdaj im zaliczenia.

Kasjer wziął podane sobie pieniądze.

— Lecz dekorator chciał tu wejść...

— rzecze. — Czekaj tam, w korytarzu.

— Czegóż on chce?

— Pieniądzy.

— Niech wejdzie.

Po wyjściu kasjera ukazał się dekorator.

— Przychodzę — rzekł — upomnieć się o spełnienie pańskiej obietnicy. Dostarczyłem już pięć dekoracji do nowej sztuki i nie dostarczę więcej, dopóki mi pan za te nie zapłaci. Należy mi się osiem tysięcy franków.

— Dam ci obecnie cztery tysiące, a resztę uregulujemy piętnastego, w dniu przedstawienia nowej sztuki.

— Nie mogę czekać... i ja mam również termin wypłat — zawo-

łał dekorator. Moi robotnicy, handlarze płócien i farb nie kredytują mi wcale. Jam dotrzymał mojego zobowiązania, dostarczyłem dekoracje, pan więc również dotrzymaj swego.

— Dam ci zresztą sześć tysięcy franków na tę należność osiem tysięcy...

— Żadam od razu wszystkie, albo zawieszam robotę.

— Nie masz się pan czego obawiać... — zagadnęła Leona; — weź sześć tysięcy franków, które ci daje dyrektor. Ja gram w tej sztuce... cały Paryż na nią przybiegnie.

— Nie z panią mam interes... — odparł szorstko dekorator — proszę się nie mieszać w tę sprawę.

La Fougere przechadzał się szybko po gabinecie. Widział wokoło siebie znowu wierzących, utworzoną przez Verriera i jego współnika, Arnolda Desvignes, czuł iż grunt usuwa mu się pod stopami a jednak wierzył w tę nową sztukę, jak w ostatnią

deskę zbawienia; wierzył w nią z tą ślepą ufnością, która jest charakterystyczną cechą upadających przedsiębiorstw teatralnych.

Nagle jak gdyby powziął ostateczne postanowienie, otworzył w biurku szufladę, do której schował pozostałą resztę banknotów, dawniej dostarczonych przez Leonę, a dobywszy z niej osiem tysięcy frankowych biletów, podał je dekoratorowi, mówiąc:

— Napisz pan pokwitowanie.

— Już je przyniosłem... Oto jest.

Nastąpiła wymiana pieniędzy i kwitu, poczem dekorator wyszedł.

Jednocześnie we drzwiach ukazał się kasjer.

— Cóż tam znowu? — zawołał La Fougere.

— Przyszedł właściciel sklepu z jedwabnymi materiałami.

— Przyniósł co dla mnie? — pytała żywo Leona.

— Nie, on tylko przyniósł spis dostarczonych dotąd towarów i

chce odebrać zapłatę przed dostarczeniem nowych.

La Fougere upadł na fotel, ukrywając twarz w dłoniach.

— Boże!... mój Boże!... — jękał z rozpaczą.

— Ależ to znowa wyraźnie... — zawołała aktorka. — Widocznie rzecz ułożona... Wszyscy się zmówili!

W chwili tej otworzyły się drzwi gabinetu, trzy głowy w nich się ukazały. Byli to trzej teatralni artyści, wysłani przez swoich kolegów.

La Fougere zerwał się szybko, nie pozwalając im wymówić słowa.

— Mam wam zapłacić, panowie — rzekł na piętego, według zwyczaju...

d. c. n.

Drożyzna mięsa.

Sosnowiec, 18 lutego.

Już w sprawozdaniu ze środowego posiedzenia delegacji do walki z drożyzną przy magistracie sosnowieckim zwrócił się uwagę na fakt, charakterystyczny dla naszych stosunków, niemożności sprawdzenia, ile handlarze bydlęm i trzodą płacą za swój towar. Przyczyną tego objawu jest niechęć chłopa do pisaniny wogóle, a już do wystawiania rachunków w szczególności, gdyż chłopci obawiają się kary za pobieranie nadmiernych cen, nie wierząc bowiem zupełnie ustawie sejmowej o drożyznie, według której producenci rolni w żadnym wypadku nie mogą być pociągani do odpowiedzialności za lichwę i spekulację.

Sytuację pogarsza jeszcze inna okoliczność. Oto w czasie wojny i obecnie chłopci na wsiach odzwyczaili się od prowadzenia bydląt i trzody na jarmark, lecz oczekują kupca w chałupie. Wysłannicy hurtowników rozbiegają się po najodleglejszych zakątkach kraju, docierają do odludnych wsi w poszukiwaniu towaru. Poszukiwanie takie jest bardzo często bezowocne, a jeżeli znów nadarzy się okazja kupna, to chłop, zdemoralizowany wojną, dyktuje często ceny wprost potworne, gdyż zwykle nie zależy mu na pozbyciu się towaru.

Inaczejby wyglądała ta sprawa, gdyby na sposób przedwojenny katarygrycznie rząd zabronił kupowania bydła i trzody po wsiach, pozostawiając dla przeprowadzenia tego rodzaju tran-

zacji tylko jarmarki. Na jarmarkach przedewszystkiem zaczęło się konkurencja między chłopami, następnie, co najważniejsza, chłop, który przyznał bydlę lub trzodę na jarmark do miasteczka, niechętnie gna je z powrotem do domu, co handlarze, znający psychikę chłopa, potrafią wykorzystać w ten sposób, że wytrzymują posiadacza towaru choćby nawet do wieczora i wreszcie kupują towar po cenie możliwie najtańszej.

Na jarmarkach wreszcie specjalne komisje mogłyby wystawiać handlarzom rachunki. Miałoby to ten skutek, że w miastach możnaby nareszcie sprawdzić, czy hurtownicy nie pobierają od rzeźników cen lichwiarskich, co w rezultacie odbija się jaknajbardziej na kieszeni konsumenta.

W sprawie hurtowego handlu nierogaczyna i bydlęm odbywa się dziś w Warszawie zjazd hurtowników z całej Polski z udziałem przedstawicieli sejmu i rządu. Głównym tematem obrad ma być wprowadzenie przymusowej sprzedaży bydląt i trzody na jarmarkach.

Transakcje handlowe po wsiach to jedno z bardzo poważnych ogniw łańcucha drożyzny, który dusi nas i lada chwila grozi zupełnym uduszeniem, o czym najlepiej wiedzą ci, co już dziś płacą po 6000 a nawet 7000 mk. za kilo mięsa wołowego, a 14800 mk. za kilo słoniny.

zasadzie porozumienia z cukrownikami ministerjum skarbu otrzymuje milion trzysta tysięcy funtów sterlingów za wywieziony z kampanii zeszłorocznej cukier. Stanowi to z górą 6 milionów dolarów. Suma ta powiększy znaczne zapasy walutowe P. K. K. P. i pozwoli zaspokoić całkowite zapotrzebowanie walutowe ze strony przemysłu i banków.

Zakaz sprzedaży sacharyny. W najbliższym czasie mają być wydane przepisy, ograniczające możliwość nabywania sacharyny do wypadków, zleconych ze względu na zdrowie przez lekarzy. Zakaz ten przywodzi niejako stan rzeczy z przed wojny, kiedy surowo zabronione i karane było sprzedawanie i używanie sztucznych substancji słodkich. Zakaz został przez wypadki wojenne przekreślony. W latach wojny miało to swoje uzasadnienie w braku cukru. Dziś brak ten już nie zachodzi. To też władze będą przeprowadzały zakaz z całą surowością.

Nagrody za wykrycie przemytników. Uchwalona przez sejm we wrześniu r. z. ustawa o nagrodach za zwalczanie przemytnictwa, została dopiero teraz ogłoszona w „Dzienniku ustaw”, więc dopiero teraz nabrała mocy obowiązującej. Według tej ustawy nagrody za współudział w wykryciu przestępstwa przemytnictwa lub też za uniemożliwienie przemytu wynoszą: w razie przytrzymania przestępcy i towaru od 40 do 75 proc. wartości przemytu, w razie przytrzymania samego tylko towaru od 30 do 60 proc. wartości. Do nagród uprawniony jest każdy bez względu na to, czy w sferze jego obowiązków leży zwalczanie przemytnictwa, czy też nie.

Konkurs na naczelnika strażnicy ogniowej m. Sosnowca. Magistrat m. Sosnowca postanowił rozpiścić konkurs na stanowisko naczelnika zawodowej strażnicy ogniowej miejskiej. O bliższych szczegółach konkursu można poinformować się w magistracie.

Domy się walą. Przy ulicy

Modrzejewskiej domu Biadara grozi zawaleniem się ściana, do której dobudowany jest komin piekarni. Komisja budowlana magistratu sosnowieckiego postanowiła od właściciela domu zażądać usunięcia komina.

Szlachetna impreza. Kierownictwo szkoły nr. 1 w Dąbrowie urządza w nadchodzący wtorek w sali kina „Komet” niezmiernie interesujący wieczorek wypełniony popisami działaw szkolnej. Na całość wieczorku złożą się: obrazek sceniczny „Łobzowanie” ze śpiewami i tańcami, deklamacje z akompaniamentem fortepianu, gimnastyka rytmiczna i popisy chóralne.

Dochód z przedstawienia przeznaczono na bibliotekę szkolną to też obowiązkiem jest społeczeństwa poprzeć wysiłki nauczycielstwa, które nie szepcząc pracy i czasu, zabiega o postawienie naszego szkolnictwa na odpowiednim poziomie i zaopatrzenie uczelni w niezbędne pomoce naukowe.

Walka z chorobami wenerycznymi. Po przeprowadzeniu demobilizacji w kraju naszym, jak zresztą i wszędzie, rozwinęły się choroby weneryczne, zagrażające w wysokim stopniu społeczeństwu.

Sprawę starano się w różny sposób rozwiązać, nie dało to jednak pożądanych wyników bowiem nawet bezpłatne leczenie chorych nie mogło być należycie przeprowadzone oczywiście z winy samych chorych.

Obecnie sejmik przystępuje do energicznej i planowej walki z tą klęską, sprawiającą zwłaszcza po wsiach ogromne spustoszenie wśród ludności.

W sprawie tej odbywają się obecnie narady i konferencje i w krótkim czasie kwestja ta wejdzie na tory realne.

Zaznaczyć należy, iż dotychczas bezpłatne leczenie chorych wenerycznych skuteczniejsze jest w Będzinie, Dąbrowie i Zawierciu, gdzie każdy zgłaszający się otrzymuje bezpłatnie poradę i wszelkiego rodzaju pomoc.

Podwójna redukcja. Z jednej strony odnośnie władze redukują pewną część urzędów z drugiej zaś, dzięki niezrozumiałej taktyce sfer rządzących, niektóre urzędy prawdopodobnie same się zlikwidują, ze względu na niemożliwe warunki pracy i płacy.

Los taki spotka przypuszczalnie urząd górniczy w Dąbrowie, gdzie ludzie posiadający wyższe studia i szereg pracy zawodowej, otrzymują wynagrodzenie, którego nie przyjąłby kelner, a nawet sprzedawca uliczny gazet czy pa pierosów.

Wystarczy nadmienić, że inspektorowie górniczy pobierają obecnie coś około 300 tysięcy mk. miesięcznie, to też wszyscy pracownicy wspomnianego urzędu starają się o prywatne posady i jeżeli władze centralne nie przedsięwzięją kroków zaradczych, wkrótce urząd górniczy za wiesi pracę z braku urzędników.

Ile miasta mogą pobierać podatku od kin. Ministerjum spraw wewn. zajmuje się obecnie zasadniczym rozstrzygnięciem sprawy pobierania przez miasta podatków od przedstawień kinematograficznych. Ministerjum jest zdania, że kinematografy prowincjonalne mają zbyt małą objętość i słabą frekwencję wobec czego najwyższe stawki podatków miejskich od kin powinny wynosić 60 proc.

W Warszawie miasto pobierało dotąd 100 proc., wobec czego kina są zamknięte, uważają bowiem podatek taki za zbyt wygórowany.

Zebranie związku ludowo-narodowego odbędzie się w poniedziałek 19 b. m. o godz. 7 i pół wieczorem w sali „Tro-

kadero” przy teatrze zimowym. Na zebraniu p. dyr. Nowakowski wygłosi odczyt o Mikołaju Koperniku. Uprasza się o liczne i punktualne przybycie.

Wybuch u dr. Weinziehera. W piątek, o godz. 7 wieczorem, pod drzwi mieszkania posła Weinziehera, przy ul. Kollataja 31 w Będzinie, nieznany sprawca rzucił jakiś pocisk, który eksplodował z wielką siłą, wyrwijąc drzwi, podłogę oraz niszcząc wszystkie szyby na parterze i dwóch piętrach.

Na szczęście nikt szwanku nie odniósł, poseł zaś Weinzieher dowiedział się o wypadku dopiero po powrocie do domu.

Zaznaczyć należy, iż jest to już trzeci wypadek w Zagłębiu, gdzie przywódcą sjonistycznym urządza ktoś tego rodzaju przykrości.

Z działalności P.A.K.P.D. Wielce humanitarna i pożyteczna działalność instytucji tej w dalszym ciągu rozwija się i spieszy z pomocą biednej dźwiatwie.

Ostatnio ze względu na ogromny brak dobrego mleka i drożyzny tegoż, polsko-amerykański komitet pomocy dzieciom począł zaopatrywać miasta nasze w krowy, chcąc tym sposobem dać możliwość należytego dożywiania dźwiatwy.

W swoim czasie magistrat sosnowiecki otrzymał na cel powyższy pewną sumę, celem nabycia czterech dobrych krow, obecnie Dąbrowa otrzyma kilka krow dla dożywiania dzieci, znajdujących się w żłóbkach, przytulcach i ochronach.

Wytropienie mścicieli. Pisaliśmy kilka razy o pewnym wesołku, który straszy kupców dąbrowskich anonimami, grożąc w razie nie obniżenia cen śmiercią.

Sprawą powyższą zajęła się z natury rzeczy policja i niczego nie wykryła, tymbardziej, że dowcipniś rozsyłał tylko anonimy, nie wprowadzając w czyn groźby. Takie rozwiązanie sprawy nie zadowoliło jednego z dąbrowskich kupców, który na własną rękę począł śledztwo i natychmiast ustalił, iż fabrykowaniem wyroków zajmuje się magistrat dąbrowski.

Sprawa zakrążyła na farsę, niemniej liczymy, iż magistrat dąbrowski zażąda dowodów i wtedy wyjdą na jaw dość ciekawe szczegóły.

Zjazd. Dziś w lokalu zw. zawod. polskiego pracowników przemysłowych i handlowych w Sosnowcu, ul. Warszawska 5, odbędzie się zjazd przedstawicieli zw. zaw. polskich, grupujących pracowników umysłowych, celem utworzenia związku związków.

Dnia 21 b. m. t. j. w środę o godz. 7-ej wiecz. na plebanji w Sosnowcu odbędzie się zebranie narodowej organizacji kobiet. Prosimy o jaknajliczniejsze przybycie.

Za lichwę pociągnięto do odpowiedzialności lub wszczęto dochodzenia: w sprawie sprzedaży pocztówek po wygórowanej cenie przez księgarnię „Wiedza” w sprawie przechowywania cukru przez F. Fiślińskiego, Dekiarta 18, przez Frajmana Ickę Dekiarta 12 i Izraela Cukra, Dekiarta 14.

Podwyżka cen fryzjerskich. Magistrat m. Sosnowca zgodził się na żądanie cechu fryzjerów dotyczące sto proc. podwyżki za golenie i strzyżenie. Według nowego cennika od 15 go b. m. golenie kosztuje 800 mk., a strzyżenie 1.600 mk. Ceny te są obowiązuje od dnia 1/IV b. r.

Podatek od psów. Na podstawie rozporządzenia ministerjum spraw wewnętrznych, magistrat m. Sosnowca przystąpił do ściągania podatku od psów, który wynosi 3 tys. mk. rocznie od psa. Od podatku zwolnione są

psy policyjne, będące własnością instytucji rządowych i komunalnych, oraz szczeniata.

Podrzutek. Nieznana matka podrzuciła swe dziecko w Sosnowcu przed gmachem tow. pożyczkowo-oszczędnościowego.

Zguba do odebrania. W ekspozyturze wydziału śledczego w Będzinie jest do odebrania portfel z 5.800 mkp., znaleziony na st. Stary Będzin.

Kradzieże w Sosnowcu. Ickow Dąbrowski, ul. Targowa, skradziono z szuflady weksle wartości 2 milj. mk.

— Kowalczykowi E., ul. Siedzka 5, skradziono łańcuch, wartości 40 tys. mkp.

— Idzie Ziłberszaft z Warszawy, skradziono w hotelu „Angielskim” 36 par rękawiczek za 600 tys. mk. Podejrzewa on o to Wiktorję K.

— Br. Malka skradziono przy ul. Kaliskiej 10, białe cynkowanie, wart. 1.300 tys. mk.

— W fabryce Schöna na Sroduli skradziono pas transmisyjny.

Odpowiedzi od redakcji.

„Polce m. Sosnowca”.

Tłumaczenie się Sz. Pani nie trafia mi do przekonania, ale co mam począć: skoro Sz. Pani winy swej nie uznaje, to przed wyrokiem, wypowiedzianym tak stanowczo muszę schylić głowę i w razie potrzeby „posiedzieć” za Sz. Panią. Cześć! W. M.

Z teatru.

Dziś, w niedzielę dwa przedstawienia: popołudniu „Ona” Wroczyńskiego; wieczorem po raz drugi arcywesoła krotchwila „Urwis” Katerwy w drugiej obsadzie w rolach głównych.

Orkiestra p. p. wróciwszy z Kielc, nanowo przygrywać nam będzie podczas antraktów.

„Urwis” jutro w Dąbrowie ukaże się po raz pierwszy w znakomitym wykonaniu teatru Czarneckiego; świetna ta krotchwila w Warszawie nie schodziła z repertuaru przez czas dłuższy, jak również i ze scen innych. W antrakcie koncert orkiestry p. p.

Wtorek w Sosnowcu przedstawienie popularne po cenach znizonych do połowy. Ze sceny przemówi Wroczyński.

Sroda w Granicy „Zabawa w miłość” w sympatycznym teatryku kolejowym „Kultura”.

Czwartek w Sosnowcu po raz trzeci „Urwis” w zmienionej obsadzie.

Sprzedaż biletów na powyższy repertuar wszędzie rozpoczęto.

Ofiary.

Zamiast kwiatów na grób s. p. Eligiusza Niewiadomskiego na inwalidów wojennych mk. 45 tysięcy, składają A. B. H. M.

Zgromadzenie stolarzy w Dąbrowie złożyło na pomnik ks. Józefa Poniatowskiego 15 tys. mk.

Bezimiennie na biedne dzieci chrześć. kat. 2.195 mk.

Paleta jesienne
Paleta zimowe
GARNITURY
NAJWIĘKSZY WYBÓR! NAJNIŻSZE CENY!
POLECA 500-1
MAGAZYN UBIORÓW MĘSKICH
H. ZAKRZEWSKIEJ
POGOŃ, ul. Giepla 4,
w domu Ruska.

Kronika.

Kalendarzyk.

18

Miedziela.

Dziś Symeona B.

Jutro Konrada M.

Wsch. słońca 7.00

Zach 5.10

Walka z drożyzną. Dziś o godz. 11-ej przed południem w starostwie będzińskim odbędzie się konferencja w celu zorganizowania wszystkich czynników urzędowych i społecznych, do celowej akcji zaradczej przeciw szalejącej drożyznie. Na konferencję tę zostały zaproszone zarządy miast Zagłębia Dąbrowskiego, związki zawodowe robotnicze, policja i t. d.

Magistrat m. Sosnowca, wykonując uchwałę rady miejskiej zwrócił się do polskiej krajowej kasy pożyczkowej o udzielenie pożyczki w kwocie 200 milionów mk. na akcję zwalczania drożyzny.

Sprawa kanalizacji i wodociągów. Onegdaj na zarządzie m. Sosnowca rozpatrywano szczegółowo sprawę kanalizacji miasta. Zarząd postanowił sprawę tę traktować łącznie ze sprawą budowy wodociągów, tymbardziej, że zgłosiły się dwie firmy zagraniczne mające swe przedstawicielstwa w Borystawiu i w Katowicach, z ofertą sfinansowania powyższych przedsięwzięć.

Magistrat m. Sosnowca postanowił zwrócić się do prof. Roślńskiego z Przemyśla, twórcy projektu kanalizacji m. Sosnowca z prośbą o przybycie w tej sprawie do Sosnowca i zbadania jej na miejscu.

Wobec ofert firm zagranicznych stanął magistrat m. Sosnowca przed alternatywą, czy prace nad budową kanałów i wodociągów prowadzić ma w własnym zarządzie i na własny rachunek, czy też oddać do prowadzenia przedsiębiorcom.

Za wywieziony cukier Na

Kronika kielecka.

Zebrańie czł. czerw. krzyża.
W środę, dnia 14 lutego, w sali hotelu „Bristol”, w godzinach popołudniowych, odbyło się w powtórny terminie zebranie ogólne członków kieleckiego oddziału polskiego czerwonego krzyża, przy udziale 38 osób.

Obrazy zagalił prezes oddz. iel. mec. Pędowski, który w gorących słowach zachęcał do intensywniejszego zainteresowania się czerwonym krzyżem w obrębie ziem kiel. Przewodnictwo objął inspektor szkolny i prezes rady miejskiej T. Kostuch, który powołał na asesora ks. red. Maszczyka i Erazma Różyckiego. Sekretarzem p. Edmund Padehowicz, który też odczytał sprawozdanie z działalności zarządu, uzupełnione potem przez d-ra Zasuchę.

Ponieważ zdecydowano już utworzenie lokalnej centrali okręgowej, postanowiono zatem odbyć zjazd również okręgowy.

Na delegatów na ten zjazd powołane są przez ogólne zebranie dn. 14 lut. następujące osoby: pp. prof. Kostuch, mec. Pędowski, dr. Zasucha, Marja Janowska, Ludwiga Brzeźnicki, Gruski, Moryciński, Grunertówna dr. Mozdżeński.

Wywiadała się następnie dyskusja nad sposobem ułatwienia techniki inkasa wkładek i opłat członkowskich i ich ewentualnego podwyższenia.

W tej materii zabierało głos kilku mówców, sprawy jednak nie rozstrzygnięto, przekazując ją konferencji zarządu.

Rozlegają się jednak gorzkie bolewności nad biernością i obojętnością ogółu, który dopiero w czasie groźnych najazdów umie zdobyć się na zrozumienie celów tak ogólnoludzkich, humanitarnej i patriotycznej zarazem instytucji, jaką jest polski czerwony krzyż.

Mec. Pędowski potępił nieobecność kilku członków komitetu na zebraniu. Komitet winien był stawiać się w komplecie.

Panna Grunertówna udzieliła kilka cennych rad w zakresie techniki i propagandy, które uważa za wadliwe i niedostateczne. Nastąpiły wreszcie wybory 10 nowych członków, na miejsce wylosowanych: W wyniku wyborów, do tego komitetu weszli: dr. Gasiński, dr. Mozdżeński, dr. Zakrzewski, pani Kozarska, pani Krywicka, rejent Janiszewski, pani Borzecka, Moryciński, pani Okrajewska i panna Amterówna.

Cz. L.

Ostatnie telegramy.

(Przez telefon).

Suwerenność Litwy nad Kłajpedą.

Paryż, 17 lutego.

Na wczorajszym posiedzeniu rady ambasadorów zapadła de-

cyzja w sprawie Kłajpedy. Przyznano Litwie suwerenność nad Kłajpedą, ograniczając ją zasadą, że zarząd m. Kłajpedy ma być zupełnie niezależny i podlegać odrębnemu prawodawstwu. Wówczas postanowiono utworzyć t. zw. radę portową, do której oprócz przedstawicieli Kłajpedy, wejdą jeszcze reprezentanci Polski i Litwy.

Nowy zamach w Kłajpedzie?

Paryż, 17 lutego.

Donoszą z Kłajpedy, że doszło tam ponownie do zaburzeń, wywołanych tym, że mimo przyrzeczenia, złożonego przez dyrektora państwowemu ententy, bandy litewskie na nowo obsadziły miasto. Ponieważ istnieje przekonanie, że odpowiedzialność za te zdarzenia pada wyłącznie na rząd litewski, możliwa jest zmiana decyzji rady ambasadorów w sprawie suwerenności Litwy nad Kłajpedą.

Walki w pasie neutralnym.

Wilno, 17 lutego

Planowe zajmowanie pasa neutralnego przez władze polskie odbywa się w dalszym ciągu. W dniu wczorajszym doszło do krwawych walk z pa tyzantami litewskimi przy zajmowaniu wsi Lejpunów i Ławnikaniec. W czasie walk zabitych zostało po stronie polskiej dwu policjantów i rannych 4. Straty litewskie są znaczne, wynoszą kilkunastu zabitych i rannych. Po stronie litewskiej skonstatowano udział w walce oddziałów 8-go pułku piechoty litewskiej.

Katowice, 17 lutego.

Wczoraj banki katowickie nie chciały sprzedawać marek polskich, przewidując zwyczaj.

Konstantynopol, 17 lutego.

Wysoki komisarz angielski w Konstantynopolu oświadczył smidowi Paszy, że rząd angielski jest gotów zawrzeć pokój z Turcją, na zasadach ustalonych w Lozannie.

Paryż, 17 lutego.

„Humanite” donosi, że dziś przystąpiło 100 tys. francuskich górników do strajku. Dzienniki prawnicze oświadczają, że strajk nie będzie ogólnym. Za parę dni okaże się jakie rozmiary przy bierze strajk.

Warszawa, 17 lutego.

Proces mordercy śp. metropolity Jerzego Smaragdy, rozpocznie się w warszawskim sądzie okręgowym w poniedziałek 19 b. m.

Z powodu przerwania linii telegraficznej, dalszych telegramów i giełdy z Warszawy nie otrzymaliśmy.

S T A T U T

o podatku komunalnym od ładunków kolejowych.

Na zasadzie art. 17-go tymczasowej ordynacji powiatowej, art. 8 Dekretu o skarbowości Powiatowych Związków Komunalnych, uchwały Sejmiku Powiatowego pow. będzińskiego z dnia 19 lipca 1922 r. i z dnia 7 grudnia 1922 r. oraz na zasadzie art. 21 punkt 4 Dekretu o samorządzie miejskim, art. 1 punkt „F” Dekretu w przedmiocie skarbowości gmin miejskich, uchwały Rady Miejskiej m. Sosnowca z dnia 27 lipca 1922 r. i z dnia 18 stycznia 1923 r., uchwały Rady Miejskiej m. Dąbrowy z dnia 27 lipca 1922 r. i z dnia 19 października 1922 r. i uchwały Rady Miejskiej m. Będzina z dnia 20 lipca 1922 r. i z dnia 12 grudnia 1922 r. wprowadza się następujący statut o podatku komunalnym od ładunków kolejowych:

Artykuł 1.

Na rzecz Związku Komunalnego, pow. będzińskiego oraz miast wydzielonych: Sosnowca, Będzina i Dąbrowy, pobiera się podatek od ładunków kolejowych, przywożonych do wszystkich stacji kolejowych tak taryfowych, jak i bocznicowych, położonych na terenie Związku Komunalnego pow. Będzińskiego i miast wydzielonych: Sosnowca, Będzina i Dąbrowy.

Artykuł 2.

Za ładunki kolejowe uważa się wszystkie ładunki, przychodzące do stacji kolejowych, niezależnie od tego, czy miejscem wyładowania jest stacja taryfowa, czy też stacja na bocznicę kolejowej.

Artykuł 3.

Opodatkowanie odbywa się w miejscu wyładowania ładunku. W wypadku, jeżeli miejscem wyładowania jest stacja na bocznicę kolejowej to pobór podatku od ładunków kolejowych, uskutecznia się na rzecz tego miasta lub Związku Komunalnego, na terenie którego leży stacja taryfowa tej boczniczy, na której został wyładowany ładunek.

Artykuł 4.

Wysokość podatku komunalnego od ładunków kolejowych wynosi:

- od przesyłek zwyczajnych, jak i pospiesznych Mk. 50 (sł. marek pięćdziesiąt) za każde 100 kg. wagi brutto; opłatę oblicza się przy drobnych przesyłkach od każdych 10 kg. przyczem niepełne dziesiątki liczy się za pełne; przy ładunkach pół cało-wagonowych zaczęte 100 kg, liczy się za 100 kg.
- od przewożonych artykułów budowlanych, jako to: cegły, wapna, cementu, piasku, kamienia, żwiru i żużli opłata wynosi Mk. 15 (sł. marek piętnaście) za każde 100 klg. wagi brutto;
- od przesyłek jednostkowych, zwyczajnych i pospiesznych, za które opłata przewo-zowa nie oblicza się według wagi:
 - za konie i bydło rosłe Mk. 200 (sł. marek dwieście);
 - za wszelkie inne zwierzęta Mk. 80 (sł. marek osmdziesiąt) od sztuki.

Artykuł 5.

Do uiszczenia podatku obowiązane są osoby fizyczne i prawne, odbierające ładunki

Artykuł 6.

Pobór podatku od wszelkich ładunków, przywożonych uskutecznia się na stacjach taryfowych, przy wydawaniu ładunków przez funkcjonariuszy Związku Komunalnego, pow. Będzińskiego, wzgl. Magistratu miasta, na terenie którego leży stacja taryfowa. Uiszczający podatek otrzymują dowód opłaconego podatku.

Artykuł 7.

Pobór podatku od ładunków kolejowych uskutecznia się przez funkcjonariuszy samorządowych na stacjach taryfowych i dokonywa się bezpośrednio na rzecz poszczególnych związków samorządowych.

Artykuł 8.

Wolne od podatku są:

- ładunki należące do władz państwowych;
- wszelkie ładunki stanowiące własność kolei;
- ładunki, należące do władz komunalnych miejskich, gminnych (wiejskich) i powiatowych pow. Będzińskiego;
- ładunki zakładów naukowych, szpitali i instytucji dobroczynnych, które uzyskają specjalne zwolnienie od Wydziału Powiatowego Sejmiku Będzińskiego, wzgl. Magistratów miast: Sosnowca, Będzina i Dąbrowy;
- wszelkie ładunki węglowe oraz koks;
- mleko, zboże i przetwory zbożowe (mąka, kasza), strączkowe, kartofle, owoce krajowe, warzywa mięso, tłuszcze i ryby;
- ładunki przewożone koleją „transito” i bagaże pasażerskie.

Artykuł 9.

Zwolnienie ładunków kolejowych od podatku dla instytucji państwowych, kolejowych oraz komunalnych miejskich, gminnych i powiatowych pow. Będzińskiego następuje w miejscu poboru podatku przez funkcjonariuszy samorządowych na stacjach kolejowych, jednak o tyle o ile odbiorcą lub nadawcą tych ładunków jest bezpośrednio władza państwowa lub komunalna miejska, gminna (wiejska) i powiatowa pow. Będzińskiego.

Zwolnienie od podatku ładunków kolejowych, przeznaczonych dla instytucji dobroczynnych ujętych w punkcie d. (art. 8-go statutu, następuje przez Wydział Powiatowy Sejmiku Będzińskiego, wzgl. Zarządy miast: Sosnowca, Będzina i Dąbrowy, zależnie od tego na terenie którego Związku Samorządowego leży stacja taryfowa i na rzecz którego został pobrany podatek.

Artykuł 10.

Podatek niewpłacony w terminie będzie ściągany w drodze egzekucji administracyjnej z doliczeniem 5 proc. za każdy miesiąc zwłoki, przyczem miesiąc rozpoczęty liczy się za cały, tudzież z doliczeniem rzeczywistych kosztów egzekucyjnych.

Artykuł 11.

Od orzeczeń Magistratu, wzgl. Wydziału Powiatowego dotyczących wymiaru i poboru tego podatku wolno odwołać się w terminach 14-dniowych do Województwa, jako I instancji, a od decyzji Województwa do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jako II instancji, a to za pośrednictwem władzy, która orzeczenie wzgl. decyzję wydała.

Artykuł 12.

Wydział Powiatowy Sejmiku Będzińskiego jest uprawniony do wydawania dalszych zarządzeń, dotyczących wykonania niniejszego statutu o ile uzna to za potrzebne.

Artykuł 13.

Wszelkie uprawnienia Wydziału Powiatowego Sejmiku Będzińskiego wynikające z niniejszego statutu mogą być za wspólnym porozumieniem Wydziału Powiatowego i zainteresowanych wyżej wymienionych miast przekazane jednemu z tychże miast.

Artykuł 14.

Winni wykroczenia przeciwko niniejszemu statutowi będą karani o ile chodzi o podatek na cele Powiatowego Związku Komunalnego z mocy art. 138 Kod. Karn. o ile chodzi o podatek na cele miast z mocy art. 138 Kod. Karn. wzgl. art. 27 ustawy o zasilaniu finansów miejskich z dnia 17/XII 1921 r. (Dz. Ustaw Nr. 2) 1922 poz. 6).

Artykuł 15.

Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia po zatwierdzeniu go przez władze nadzorczą i obowiązuje do końca roku 1923 z tem, że władzom nadzorczym przysługuje prawo wcześniejszego ograniczenia mocy obowiązującej statutu w całości lub części.

Wszelkie dotychczas wydane statuty i rozporządzenia dotyczące podatku od ładunków kolejowych, z chwilą wejścia w życie niniejszego statutu tracą moc obowiązującą.

Będzin, dnia 17 lutego 1922 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego: (—) A. Trzcński.
Prezydent miasta Sosnowca: (—) F. Wieczorek.
Prezydent miasta Dąbrowy: (—) A. Piwowar.
Prezydent miasta Będzina: (—) E. Rypp.

1445

Zatwierdzono reskryptami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie z dnia 16-go lutego 1923 r. S. Z. 269. S. M. 807/23, S. M. 6316, S. M. 922/23.

TOW. TECHNICZNO-HANDLOWE

„E S P E R”

699— Będzin, Kollataja 24. Telefon 40.

PRZEDSTAWICIELSTWO SAMOCHODÓW i skład fabryczny

firmy „AUTOMOBILES BERLIET”.

Polecamy do natychmiastowej dostawy z naszego składu w Będzinie Typ. 12/30 H.P. „BERLIET”. Skład fabryczny francuskich i amerykańskich maszyn, opon i detek

firmy „BERGOUNGAN”.

Dostarczamy natychmiast ze składu:

karbid, pasy transmisyjne, oleje i smary, pakunki, kuznie polowe, łożyska kulkowe, koła drewniane pasowe i t. p. artykuły techniczne.

— Podniesienie się kursu marki niemieckiej i równoczesny spadek franka tłumaczą angielskie sfery finansowe tym, że francuzi są zmuszeni kupować marki niemieckie, na dokonywanie wypłat robotnikom w Zagłębiu Ruhry.

— Gazety sowieckie donoszą, że w Rosji północnej założone będą wielkie kolonie robotnicze dla bezrobotnych i bezrolnych, przybywających z Niemiec. Znaczna ilość takich kolonistów oczekiwana jest z Prus i Wirttembergii.

Sprawa Kłajpedy i pasa neutralnego.

Paryż, 17 lutego.

Najbliższe posiedzenie rady ambasadorów będzie poświęcone sprawie Kłajpedy. Oczekiwany jest przyjazd do Paryża Galwanau skasa.

Według informacji „Daily Telegraphu”, rząd litewski zachęca powołaniem swojej akcji w Kłajpedzie, jest zdecydowany zająć nieprzejednane stanowisko w sprawie strefy neutralnej Wileńszczyzny. Oddziały litewskie, zajmujące odcinek strefy z koleją, mają — według dalszych informacji „Daily Telegrapha” — stawić opór, jeżeli polacy będą usiłowali zająć część pasa neutralnego, wyznaczoną im, na mocy ostatniej decyzji rady ligi narodów. Galwanaukas ma podobno na dzisiejszym posiedzeniu rady ambasadorów wystąpić przeciw wzmiankowanej decyzji rady ligi, żądając oddania sprawy pasa neutralnego do rozstrzygnięcia trybunałowi międzynarodowemu w Hadze.

Kryzys marki niemieckiej a Gdańsk.

Gdańsk, 17 lutego.

Nowe gwałtowne podwyższenie cen na wszystkie produkty pierwszej potrzeby wywołuje w Gdańsku rosnące wzburzenie w szerokich kołach ludności. Dysproporcja pomiędzy cenami w Gdańsku i cenami w sąsiednich okolicach Pomorza rzuca się w oczy. Za jajka żądają w Gdańsku do 700 marek niemieckich za sztukę. Na Pomorzu cena jajka wynosi przeciętnie 200 marek polskich co przy obecnym stanie waluty oznacza mniej niż 100 marek niem. W dziedzinie wszystkich innych produktów stosunki są analogiczne. Pracownicy i robotnicy wszystkich gałęzi żądają nowego podwyższenia cen od 15 lutego.

Wczoraj Gdańsk znalazł się pod groźą strajku robotników portowych. Robotnicy wysunęli żądania 32.000 marek dziennie i po długich rokowaniach zgodzili się na 24.000 mk. dziennie, przy 6.000 do 7.000 marek za każdą godzinę dodatkową. Począwszy od wczoraj ceny biletów tramwajowych, podwyższono o 100 proc. Było to bolesnym ciosem dla rady miejskiej Gdańska. Z początkiem roku wysunięto sprawę podwyższenia cen biletów tramwajowych. — Sprawa ta upadła wskutek wyrażonej obawy, że podobnie jak rzecz miała się z kolejami podmiejskimi wpłynie to na oddanie tramwajów miejskich pod zarząd władz polskich. W obecnej chwili podwyższenie okazało się nieuniknione.

Dom Przemysłowo-Handlowy
KAZIMIERZ KOSMALA
i **JAN RÓŻAŃSKI**
w Sosnowcu, Dąblińska 11.
sprzeda
3100 sztuk latarni
karbidowych.

Z SEJMU I KOMISJI SEJMOWYCH.

Obrady piątkowe.

Warszawa, 17 lutego.

Na wczorajszym posiedzeniu sejm uchwalił nowy regulamin, oparty na regulaminie francuskim; utrudnia on głosowania imienne i zgłaszanie nagłości wniosków, zezwala na niedopuszczanie pewnych wniosków na plenum sejm i rozszerza władze marszałka, który może karać posłów nawet grzywnami.

Przedstawiciele mniejszości domagali się prawa przemawiania w języku niepołskim lub odczytywania mów po polsku; dalej żądali zapewnienia wszystkim klubom udziału w dyskusji, wreszcie wybierania prezydium w ten sposób, by i mniejszości miały tam swych przedstawicieli.

Z kraju.

Wyrok w sprawie nadużycia. W dniu wczorajszym zakończyła się 3-dniowa rozprawa o nadużycia w krakowskiej defenzywie wojskowej. Co do głównego oskarżonego por. Żuniaka wydali psychiatrzy orzeczenie, że pochodzi on z rodziny chorej na dziedziczne choroby. Matka i siostra mają manię religijną, ojciec zaś cierpiał przez 14 lat na chorobę mózgową. To jednak nie usprawiedliwia postępowania oskarżonego i nie może być uznane jako okoliczność łagodząca. Po przemówieniu prokuratora i obrońcy, trybunał udał się na długą naradę, po której ogłoszono wyrok, skazując Żuniaka na 4 lata ciężkiego więzienia i wydalenie z armii, kpt. Kosturkiewicz i pchor. Einhofer skazano na 10 miesięcy więzienia i wydalenie z armii. Wszystkim winiczon w poczet kary areszt śledczy.

Utrapienia „Perelki”. Do hotelu „Uniwersal” w Warszawie zjawiała się w towarzystwie jakiegoś przygodnego towarzysza podchmielona Helena Nizik, ciesząc się ustaloną sławą w kilku komisariatach warszawskich.

W stanie trzeźwym jest to ośóbka bardzo miła i grzeczna, ale gdy wypije parę kieliszków, wpada w furję, a wtedy biała temu, kto jej nawinie się pod rękę.

Portier hotelowy, ujrawszy „Perelkę” (takim bowiem obdarzono ją przezwiskiem) kategorycznie oświadczył, że miejsca w hotelu dla niej niema.

„Perelka” zapłonęła gniewem, który zamienił się w wybi-

Poparcie NPR, PPS. i Wyzwolenia nie pomogło: wszystkie żądania mniejszości sejm odrzucił. Djety poselskie ustalono na 1 milj. mk. miesięcznie, płatny z góry wraz ze wszystkimi dodatkami przyznawanymi urzędnikom.

Ostatnim punktem obrad był wniosek nagły „Wyzwolenia” w sprawie gloryfikacji Niewiadomskiego i udziału urzędników w nabożeństwach manifestacyjnych.

Za nagłością przemawiał dr. Putek; przeciw nagłości p. Chaciński (chrz. dem.). Nagłość wniosku odrzucono 150 głosami przeciw 141.

Następne posiedzenie dn. 27 bm. o godz. 4 po południu.

ciem szyby wartości 10 tys. mk. Szamoczącą się dziewczynę odstawiono do 8 komisariatu, gdzie została umieszczona dla wytrzeźwienia.

Czas jakiś w komisariacie trwała cisza, nagle w pokoju dyżurnych zjawiała się „Perelka” z rewolwerem w dłoni i celując w siedzącego tam przodownika, zawołała:

— Precz! bo kula w łeb! Jak się okazało furjantka wydołała się z seperatki i zaopatrzyła się w rewolwer, wiszący na ścianie w sąsiedniej ubikacji.

Dyżurny przodownik zerwał się z miejsca, lecz w tej chwili padły dwa strzały rewolwerowe, na szczęście nieszkodliwe.

Na odgłos strzelaniny zbiegli się wszyscy funkcjonariusze komisariatu i przystąpiono do pertraktacji. „Perelka” odrzucała wszelkie propozycje żądając kapitulacji bez zastrzeżeń.

Wreszcie przodownik Sankowski wpadł na dowcipny pomysł i zaopatrzywszy się w butelkę wódki, wszedł na ochotnika do okupowanego pokoju, przemawiając:

— „Perelko”, słiczna „Perelko” przyniosłem ci wódkę.

Dziewczyna dała się skusić i w chwili, gdy butelkę przykładła do ust, Sankowski wyrwał jej z rąk rewolwer i obezwładnił.

Dodać należy, że „Perelka” kilkakrotnie dostawała ataków furji w komisariatach 8, 9, 10 i 11-ym. Darta wtedy na sobie szaty, kasała policjantów, wybiła okna i łamała meble. Pewnego razu rozebrała się do naga, a ubranie poszarpiała na strzępy, wskutek czego musiano odwozić ją do domu w karecie.

Zarząd Związku Drobnych Kupców Chrześcjan w Sosnowcu

Nadzwyczajne Ogólne Zebranie

na dzień 25 lutego b.r., o godz. 2-iej po południu mającego odbyć się w lokalu własnym ul. Kołłątaja Nr. 17, w celu omówienia b. ważnych spraw. Razie oieprybycia dostatecznej ilości członków na powyższy termin, powtórne zebranie odbędzie się tego samego dnia o godz. 3 po południu, które bez względu na ilość przybyłych członków, uchwały tegoż będą prawomocne.

Zarząd Związku
Drobnych Kupców Chrześcjan
w Sosnowcu.

1537-3

Dyrekcja Kolei Państwowej w Katowicach ogłasza przetarg na dostawę następujących materiałów:

55 ton żelaznego drutu ocynkowanego 4 mm średnicy

15 „ „ „ „ 2 „ „

10 „ „ „ „ 1,7 „ „

Oferty należy skierować do Dyrekcji Kolei Państwowych w Katowicach w zamkniętych kopertach opatrzonych napisem „Przetarg na przewoźnik telegraficzny” do dnia 5 marca b. r. o godz. 9-tej rano.

Publiczne otwarcie ofert nastąpi w oznaczonym dniu o godz. 11 przed południem w D. K. P. w Katowicach, pokój Nr. 218.

W ofercie powinna być wskazana cena stała, w markach polskich loco wagon stacja nadawcza oraz termin dostawy.

Dyrekcja zastrzega sobie zmniejszenia ilości, lub podział dostawy. Oferty powinny obowiązywać do dnia 12 marca włącznie, do którego terminu nastąpi oddanie dostawy.

Dyrekcja Kolei Państwowych, Koleje Górnośląskie

(—) Nosowicz.

1423

SOSNOWIEC, H. JOCHIMOWICZ, TARGOWA Nr. 11.

Hurtowy skład papieru i materiałów piśmiennych

!!! Najtańszy hurtowy zakup !!!

Pierwsza pracownia najlepszych zeszytów
w Sosnowcu.

— Przybory introligatorskie. —

WIEDEŃSKI Międzynarodowy Jarmark

18 do 24 Marca 1923.

KORZYSTNA OKAZJA ZAKUPU
DLA WSZELKICH GAŁĘZI.

4000 wystawców z kraju i zagranicy.

Wszelkich informacji udziela

658-2

WIENER MESSE A. G. WIEN VII, MESSEPALAST

jako też oficjalne miejsce informacyjne

w Krakowie: Austriacki Wydział Paszportowy, Kanoniczna 16,
Izba Handlowo-Przemysłowa.

PRACOWNIA TRYKOTAŻY

Zofii Kowalskiej

w Sosnowcu (Konstantynów)

1332 Robotnicza Nr. 1

P O L E C A

własne wyroby ze swych i powierzonych materiałów jako to: swetry, suknie, jumpy wełniane i jedwabne (szydełkowe), chustki, szale, wyroby podkoszulkowe, fildechline, wełniane i jedwabne, oraz przyjmuje do nadrobienia podkoszoki zwykłe i czajne i do reperacji podkoszoki jedwabne. POLECA RÓWNIEŻ MANUFakturę (okazyjnie).

W niedzielę, dnia 18 lutego 1923 r. o godz. 3-iej popoł. w sali „Trokadero” odbędzie się

1356-1

Ogólne Roczne Zebranie

Właścicieli Nieruchomości

z porządkiem dziennym; Sprawozdanie z działalności. Sprawozdanie bilansowe i kasowe. Zmiany w ustawie o ochronie lokatorów. Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Stawcie się licznie!

Stawcie się licznie!

Ważne dla pp. szewców, krawców i warsztatów mechanicznych.

Na życzenie naszych Sz. Odbiorców zaangażowaliśmy na kierownika naszego warsztatu reperacyjnego dotychczasowego w naszej Centrali starszego mechanika, znanego Klienteli Zagłębia.

Przyjmujemy do reperacji wszelkie maszyny do szycia, maszyny specjalne, oraz mechaniczne urządzenia warsztatów

Reperacje wykonujemy szybko, akuratnie po cenach przystępnych

SINGER SEWING MACHINE COMPANY
BĘDZIN, ul. Kołłątaja 33.

Uwaga! JEDYNA w ZAGŁĘBIU Uwaga!

Chrześcijańska pracownia gorsetów
St. CHORZELSKIEJ, Sosnowiec, ul. Piłsudskiego Nr. 14.

POLECA:

gorsety, pasy zdrowia, zalecane przez doktorów ginekologów (pasy pooperacyjne i na poważny stan), jak również pasy rupturowe i nerkowe, biustonosze. Wszystko według ostatnich modeli francuskich.

